JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
30 päivänä huhtikuuta 1998 *

1. Alankomaiden Hoge Raad pyrkii esillä olevalla ennakkoratkaisukysymyksellään selvittämään, onko jossakin merentakaisessa maassa tai merentakaisella alueella (jäljempänä MMA) vapaassa vaihdannassa olleen aluksen saapumisesta jäsenvaltion alueelle kannettava pääsääntöisesti arvonlisäveroa.

2. Tämä ennakkoratkaisukysymys on esitetty asiassa, jonka aluksen omistaja on pannut vireille Alankomaiden viranomaista vastaan ja joka koskee arvonlisäveron kantamista kyseisen aluksen maahantuonnista Alankomaiden Antilleilta.

Tosiseikat, asian käsittelyn vaiheet ja ennakkoratkaisukysymys

3. Pääasian tosiseikat on ennakkoratkaisupyynnössä kuvattu seuraavasti:

— Moottorialus "Joshua", joka on rakennettu vuonna 1964 Haarlemissa kalastusalukseksi, myytiin vuonna 1984 Nassaun (Bahamasaaret) Caribbean Chartering & Sales Ltd -nimiselle yhtiölle, ja tästä syystä alus poistui Euroopan yhteisön tullialueelta. Vuosina 1985 ja 1986 alus muutettiin Alankomaissa risteilyalukseksi.

— Alus myytiin 22.4.1993 pääasian valittajalle, jonka kotipaikka on Alankomaissa, ja J. Wielingalle, jonka kotipaikka on Curaçaossa. Alus, joka purjehti Yhdistyneen kuningaskunnan lipun alla, oli 15.5.1993 alkaen ankkuroituna Scheveningenin satamassa, jossa Hoofddorpin tullivirkailijat havaitsivat sen 20.5.1993. Valittaja oli aluksella.

— Alankomaiden veroviranomainen määräsi kannettavaksi 157 500 Alankomaiden guldenia (NLG) arvonlisäveroa vuoden 1968 *Wet op de omzetbelasting*in (liikevaihtoverolaki) 18 §:ssä tarkoitetusta aluksen maahantuonnista, johon ei voitu soveltaa yhtäkään kyseisen lain 21 §:n mukaista poikkeusta.

* Alkuperäinen kieli: espanja.

— Asianomainen valitti kyseisestä verotuspäätöksestä Gerechtshof te Amsterdamiin, joka hylkäsi valituksen katsottuaan, että Alankomaiden Antillien alue, josta alus oli tuotu, "ei ollut osa jäsenvaltion aluetta kuudennessa direktiivissä tarkoitetulla tavalla".

4. Van der Kooy vaati Gerechtshof te Amsterdamin tuomion kumoamista Alankomaiden Hoge Raadissa tekemällään kassaatiovalituksella, ja tämä tuomioistuin lykkäsi asian käsittelyä esittääkseen yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko kuudennen direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohtaa tulkittava erityisesti EY:n perustamissopimuksen 132 artiklan 1 kohdan ja 227 artiklan määräysten nojalla siten, että Alankomaiden Antilleilla vapaassa vaihdannassa olevan aluksen tuontia Alankomaihin on pidettävä sellaisen tavaran tuontina yhteisöön, joka ei täytä EY:n perustamissopimuksen 9 ja 10 artiklassa määrättyjä edellytyksiä?"

Ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottaminen

5. Ranskan hallitus katsoo huomautuksissaan, että koska ennakkoratkaisupyyntöön sisältyy hyvin vähän tietoja tosiseikoista, [1] pääasian oikeusriidan luonnetta ei voida selvästi määritellä ja yhteisöjen tuomioistuimen pitäisi jättää ennakkoratkaisupyyntö tutkimatta.

6. Ranskan hallituksen mukaan ennakkoratkaisupyyntöön sisältyvien tietojen perusteella ei ole mahdollista tietää, miksi kansallinen tuomioistuin väittää, että aluksen ja MMA:n välillä on yhteys, eikä myöskään sitä, mitä tässä tapauksessa tarkoitetaan sillä, että alus "on peräisin Alankomaiden Antillien vapaakauppa-alueelta". Ennakkoratkaisupyynnössä ei myöskään täsmennetä, onko valittajan alus ainoastaan poikennut Alankomaiden satamaan, eikä sitä, onko Van der Kooy käyttänyt alusta yksityiseen vai kaupalliseen tarkoitukseen.

7. Ranskan hallitus katsoo, ettei aluksen alkuperää ja käyttöä koskevien puutteellisuuksien vuoksi voida tulkita yhteisön oikeutta siten, että tulkinnasta olisi hyötyä pääasian ratkaisussa. Puutteellisuudet estävät lisäksi sen, että jäsenvaltiot ja toimielimet, joita asia koskee, voisivat esittää huomautuksensa EY:n tuomioistuimen perussäännön 20 artiklan mukaisesti. Tällaisten olosuhteiden perusteella, kun niitä tutkitaan asiassa Meilicke [2] ja asiassa Saddik [3] annettuihin tuomioihin perustuvan oikeuskäytännön valossa, ennakkoratkaisupyyntö olisi jätettävä tutkimatta.

1 — Myös Alankomaiden hallitus toteaa kirjallisissa huomautuksissaan, että ennakkoratkaisupyynnössä esitetään ainoastaan yhteenveto asian pääkohdista.

2 — Asia C-83/91, Meilicke, tuomio 16.7.1992 (Kok. 1992, s. I-4871).

3 — Asia C-485/93, Saddik, määräys 23.3.1995 (Kok. 1995, s. I-511).

8. Katson puolestani, että vaikka tosiseikkojen yksityiskohtaisempi esittäminen olisi ollut suotavaa, asian keskeiset seikat kuitenkin ilmenevät ennakkoratkaisupyynnöstä. Ranskan hallituksen esittämät epäilyt ovat varmasti perusteltuja, mutta toisaalta yhteisöjen tuomioistuimen on tutkittava asia niiden tosiseikkojen perusteella, joita kansallinen tuomioistuin pitää näytettyinä, eikä sen pidä tutkia, minkä selvitysten perusteella niihin on päädytty.

9. Mielestäni ei ole katsottava, että ennakkoratkaisupyyntö olisi jätettävä Ranskan hallituksen esittämillä perusteilla tutkimatta. Päinvastoin ratkaisun perustaksi on otettava ne olettamukset, joita kansallinen tuomioistuin pitää toteen näytettyinä ja joista yksi on aluksen aiempi liittymäkohta yhteen MMA:eista. Se, että alus on saatettu vapaaseen vaihdantaan Alankomaiden Antilleilla, on Hoge Raadin näytettynä pitämä seikka, ja sen esittämä kysymys koskee juuri sitä, onko aluksen saapumista Alankomaihin näissä olosuhteissa pidettävä kuudennessa direktiivissä tarkoitettuna maahantuontina.

10. Mielestäni ei ole myöskään tarkoituksenmukaista muotoilla kysymystä uudelleen, kuten pääasian valittaja on yksipuolisesti esittänyt. Tämä asianosainen pyrkii tällä ehdotuksellaan todellisuudessa asettumaan ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen tilalle esittämällä oman ennakkoratkaisukysymyksensä. Väitettyään Hoge Raadin arvioineen virheellisesti aluksen alkuperää [4] valittaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että jostakin jäsenvaltiosta peräisin oleva alus säilyttää kaikkina ajankohtina tämän ominaisuutensa ja täyttää siten perustamissopimuksen 9 artiklan edellytykset.

11. Kansallinen tuomioistuin ei missään tapauksessa viittaa tällaiseen ääritapaukseen, joka ei ole sen ennakkoratkaisukysymyksen kohteena, vaan yksi sen tosiseikkoja koskevista olettamuksista. Kysymystä ei siten ole syytä muotoilla uudelleen, koska yhteisöjen tuomioistuin on useita kertoja katsonut (ja äskettäin vahvistanut), [5] "että kun otetaan huomioon ennakkoratkaisumenettelyn osalta perustamissopimuksen 177 artiklassa tehty toimivallan jako, ainoastaan kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on niiden kysymysten kohteen määritteleminen, jotka se on aikonut esittää yhteisöjen tuomioistuimelle. Yhteisöjen tuomioistuin ei voi tutkia pääasian asianosaisen vaatimuksesta kysymyksiä, joita kansallinen tuomioistuin ei ole sille esittänyt. Jos kansallinen tuomioistuin katsoo oikeusriidan käsittelyn kuluessa, että yhteisön oikeuden tulkinnasta on saatava lisätietoja, kansallisen tuomioistuimen asiana on uusien kysymysten esittäminen yhteisöjen tuomioistuimelle (asia 311/84, CBEM, tuomio 3.10.1985, Kok. 1985, s. 3261, 10 kohta; asia C-337/88, SAFA, tuomio 9.1.1990, Kok. 1990, s. I-1, 20 kohta ja asia C-196/89, Nespoli ja Crippa, tuomio 11.10.1990, Kok. 1990, s. I-3647, 23 kohta)".

4 — Valittaja väittää, että koska alus on valmistettu Alankomaissa, se on peräisin jäsenvaltiosta eikä menetä tätä ominaisuuttaan missään oloissa. Alus täyttää siten kaikkina ajankohtina perustamissopimuksen 9 artiklassa asetetut edellytykset, vaikka se on poistunut yhteisön alueelta.

5 — Asia C-189/95, Franzén, tuomio 23.10.1997 (Kok. 1997, s. I-5909, 79 kohta).

Sovellettava yhteisön lainsäädäntö

i) *Arvonlisäverosäännökset*

12. Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY [6] (jäljempänä kuudes direktiivi) 2 artiklassa säädetään, että tavaroiden maahantuonnista on kannettava arvonlisäveroa.

13. Kuudennen direktiivin 7 artiklassa [7] säädetään arvonlisäverollisia toimia määriteltäessä seuraavaa:

"1. 'Tavaran maahantuonnilla' tarkoitetaan:

a) sellaisen tavaran saapumista yhteisön alueelle, joka ei täytä Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 9 ja 10 artiklassa säädettyjä edellytyksiä — —

b) muun kuin a alakohdassa tarkoitetun tavaran saapumista yhteisön alueelle kolmannelta alueelta."

14. Kuudennen direktiivin 3 artiklassa [8] säädetään otsikon "Alueellinen soveltamisala" alla seuraavaa:

"1. Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

— 'jäsenvaltion alueella' maan aluetta sellaisena kuin se kunkin jäsenvaltion osalta määritellään 2 ja 3 kohdassa;

— 'yhteisöllä' ja 'yhteisön alueella' jäsenvaltioiden aluetta sellaisena kuin se kunkin jäsenvaltion osalta määritellään 2 ja 3 kohdassa;

— 'kolmannella alueella' ja 'kolmannella maalla' muita alueita kuin 2 ja 3 kohdassa

6 — EYVL L 145, s. 1.

7 — Sellaisena kuin se on muutettuna direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta ja toimenpiteistä arvonlisäverojärjestelmän yksinkertaistamiseksi 14 päivänä joulukuuta 1992 annetulla neuvoston direktiivillä 92/111/ETY (EYVL L 384, s. 47).

8 — Sellaisena kuin se on muutettuna yhteisen arvonlisäverojärjestelmän täydentämisestä ja direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta verotuksellisten rajojen poistamiseksi 16 päivänä joulukuuta 1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/680/ETY (EYVL L 376, s. 1).

jonkin jäsenvaltion alueeksi määriteltyjä alueita.

2. Tätä direktiiviä sovellettaessa 'maan alue' vastaa Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen soveltamisalaa sellaisena kuin se kunkin jäsenvaltion osalta määritellään 227 artiklassa.

— — "

ii) *MMA:eita koskevat oikeussäännöt*

15. Perustamissopimuksen 227 artiklassa määritellään sopimuksen alueellinen soveltamisala. Artiklan 3 kohdassa se ulotetaan koskemaan MMA:eita, jotka on lueteltu liitteessä IV, ja täsmennetään, että "tämän sopimuksen neljännessä osassa määrättyä, assosiointia koskevaa erityissääntelyä sovelletaan" näihin maihin ja alueisiin. Alankomaiden Antillit kuuluvat vuodesta 1964 lähtien MMA:iin.

16. EY:n perustamissopimuksen 3 artiklan r alakohdassa [9] määrätään, että yhteisön toimintaan sisältyy tässä sopimuksessa määrätyin edellytyksin ja siinä määrätyssä aikataulussa "merentakaisten maiden ja alueiden assosiointi kaupankäynnin lisäämiseksi sekä yhteiset pyrkimykset taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen edistämiseksi".

17. Perustamissopimuksen neljännen osan (johon 131—136 artikla sisältyy) otsikkona on "Merentakaisten maiden ja alueiden assosiointi". Tämän assosioinnin tavoitteena on 131 artiklan mukaisesti edistää maiden ja alueiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä ja vahvistaa läheiset taloudelliset suhteet niiden ja koko yhteisön välille.

18. Perustamissopimuksen 132 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Assosioinnilla pyritään seuraaviin tavoitteisiin:

1. Jäsenvaltiot soveltavat kaupankäynnissään maiden ja alueiden kanssa samaa järjestelmää kuin tämän sopimuksen mukaan keskinäisessä kaupankäynnissään.

— — "

9 — Sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan unionista tehdyn sopimuksen G artiklan 3 kohdalla.

19. Perustamissopimuksen 133 artiklassa määrätään seuraavaa:

"1. Maista ja alueilta peräisin olevien, jäsenvaltioihin tuotavien tavaroiden tullit poistetaan kokonaan niin kuin jäsenvaltioiden välisten tullien asteittaisesta poistamisesta tässä sopimuksessa määrätään.

2. Maahan tai alueelle jäsenvaltioista taikka muista maista tai muilta alueilta tuotavien tavaroiden tullit poistetaan asteittain 12, 13, 14, 15 ja 17 artiklan määräysten mukaisesti.

— —"

20. Lopuksi perustamissopimuksen 136 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan ensimmäisen viiden vuoden jakson osalta maiden ja alueiden sekä yhteisön välistä assosiointia koskevat säännöt ja menettely vahvistetaan tähän sopimukseen liitetyssä soveltamissopimuksessa.

Ennen edellisessä kohdassa tarkoitetun sopimuksen voimassaoloajan päättymistä neuvosto antaa saatujen kokemusten ja tämän sopimuksen periaatteiden pohjalta yksimielisesti uutta jaksoa koskevat säännökset."

21. Kyseisen maahantuonnin ajankohtana sovellettiin merentakaisten maiden ja alueiden assosioinnista Euroopan talousyhteisöön 25 päivänä heinäkuuta 1991 tehtyä neuvoston päätöstä 91/482/ETY, [10] joka tuli voimaan sen 241 artiklan mukaisesti 20.9.1991. Päätöksen 240 artiklan 1 kohdan mukaan päätöstä sovelletaan kymmenen vuotta "1 päivästä maaliskuuta 1990". [11]

22. Kyseisen päätöksen 101 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Tuotaessa MMA:ista peräisin olevia tuotteita yhteisöön ne vapautetaan tulleista ja vaikutukseltaan vastaavista maksuista.

10 — EYVL L 263, s. 1; oikaisu EYVL 1991, L 331, s. 23.

11 — Määräyksen taannehtivuudesta ks. asiassa C-310/95, Road Air, antamani ratkaisuehdotuksen 24— 43 kohta, joihin tässä asiassa 22.4.1997 annetussa yhteisöjen tuomioistuimen tuomiossa (Kok. 1997, s. I-2229) viitataan.

2. Tuotteet, jotka eivät ole MMA:ista peräisin ja jotka ovat vapaassa liikkeessä jossakin MMA:ssa ja joita jälleenviedään sellaisinaan yhteisöön, vapautetaan niitä yhteisöön tuotaessa tulleista ja vaikutukseltaan vastaavista maksuista sillä edellytyksellä, että:

— niistä on maksettu asianomaisessa MMA:ssa tullimaksut tai vaikutukseltaan vastaavat maksut, jotka ovat samansuuruisia tai suurempia kuin yhteisössä samoihin kolmansista maista peräisin olevien tuotteiden, jotka ovat oikeutettuja suosituimmuuskohtelulausekkeeseen, tuontiin sovellettavat tullit tai vaikutukseltaan vastaavat maksut;

— niitä ei ole kokonaan tai osittain vapautettu tai niiden osalta ei ole saatu korvausta maksetuista tulleista tai vaikutukseltaan vastaavista maksuista;

— ne on varustettu vientitodistuksella.

— —"

Vastaus ennakkoratkaisukysymykseen

23. Aion esittää perusteluni seuraavassa järjestyksessä:

a) ensinnäkin tuon esille MMA:eiden (tässä tapauksessa Alankomaiden Antillien) ja yhteisön välistä kauppaa koskevat oikeussäännöt, joista on määrätty perustamissopimuksessa ja joita yhteisöjen tuomioistuin on tulkinnut viimeaikaisessa oikeuskäytännössään;

b) tämän jälkeen tutkin käsitteitä maahantuonti ja "tavaroiden saapuminen yhteisön alueelle" kuudennen direktiivin alueellisen soveltamisalan osalta;

c) lopuksi päädyn siihen, että kun tavara on peräisin jostakin MMA:eista, jossa se on ollut vapaassa vaihdannassa, ja kun kaikki muutkin edellytykset täyttyvät, kyseessä on tavaran "saapuminen yhteisön alueelle" ja siten kuudennen direktiivin 7 artiklassa tarkoitettu arvonlisäveronalainen maahantuonti.

i) *MMA:eiden ja yhteisön välinen kauppa*

24. Asiassa Road Air antamassani ratkaisuehdotuksessa korostin, että määriteltäessä MMA:eiden ja yhteisön välisiin suhteisiin sovellettavia oikeussääntöjä merkityksellinen kysymys on se, "missä määrin mitäkin ETY:n perustamissopimuksen määräyksistä voidaan soveltaa MMA:iin 131—136 artikla huomioon ottaen".

25. Yhteisöjen tuomioistuin on vastannut tähän kysymykseen yleisellä tasolla 12.2.1992 asiassa Leplat antamassaan tuomiossa: "Tätä [MMA:eiden] assosiointia [yhteisöön] koskee perustamissopimuksen neljännessä osassa (131—136 artikla) määritelty järjestely siten, että perustamissopimuksen yleisiä määräyksiä ei sovelleta ilman nimenomaista viittausta MMA:iin". [12]

26. MMA:eiden assosiointi yhteisöön merkitsee siten, että yhteisön oikeutta, primäärioikeutta tai johdettua oikeutta, ei sovelleta niihin sellaisenaan ja välittömästi; [13] sitä vastoin kussakin tapauksessa on tutkittava EY:n perustamissopimuksen 131—136 artiklan valossa, mitä yhteisön säännöksiä ja määräyksiä niihin sovelletaan ja miltä osin.

27. Asiassa Road Air oli ratkaistava, estivätkö ETY:n perustamissopimuksen neljännen osan määräykset pääasian oikeudenkäynnin aikaan (kesäkuussa 1991) tullien kantamisen sellaisten tavaroiden maahantuonnista yhteisöön, jotka olivat peräisin kolmannesta maasta ja jotka oli saatettu vapaaseen vaihdantaan Alankomaiden Antilleilla.

28. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että kyseiset määräykset eivät estäneet tullien kantamista, ja täsmensi, että tällöin oli noudatettava edellä mainittua päätöstä 91/482/ETY, jonka neuvosto on laillisesti tehnyt perustamissopimuksen 136 artiklassa saamansa toimivallan nojalla.

29. Tähän vastaukseen on tiivistäen päädytty seuraavilla oikeudellisilla perusteilla:

a) MMA eivät ole osa yhteisön tullialuetta eikä niiden ja yhteisön välisellä kaupalla ole samaa asemaa kuin jäsenvaltioiden välisellä kaupalla. Jäsenvaltioiden välinen

12 — Asia C-260/90, Leplat, tuomio 12.2.1992 (Kok. 1992, s. I-643, 10 kohta).

13 — Yhteisöjen tuomioistuin katsoi 4.10.1979 antamansa lausunnon 1/78 (Kok. 1979, s. 2871) 62 kohdassa ja 15.11.1994 antamansa lausunnon 1/94 (Kok. 1994, s. I-5267) 17 kohdassa MMA:eiden osalta, että kyse on sellaisista maista ja alueista, jotka ovat riippuvaisia jäsenvaltioista mutta jotka eivät kuulu yhteisön oikeuden soveltamisalaan.

kauppa on yhteisön sisäistä kauppaa, kun taas MMA:eiden ja yhteisön välisessä kaupassa on kyse todellisesta maahantuonnista.

b) Perustamissopimuksen 133 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta tuotteisiin, jotka on ensin tuotu näihin maihin ja näille alueille ja sen jälkeen jälleenviety johonkin jäsenvaltioon.

c) Muunlainen tulkinta, kuten se, että MMA:eille olisi tunnustettava tämänkaltaisten tuotteiden osalta vastaava järjestelmä kuin jäsenvaltiot tunnustavat välillään, tarkoittaisi "perustamissopimuksen sisällöstä selvästi poiketen sitä, että MMA kuuluvat yhteiseen tullialueeseen". [14]

d) Kussakin tapauksessa on noudatettava sääntöjä, jotka ilmenevät neuvoston perustamissopimuksen 136 artiklan nojalla tekemistä kyseistä ajanjaksoa koskevista päätöksistä.

30. Perustamissopimuksen neljännessä osassa tai neuvoston 136 artiklan nojalla tekemissä päätöksissä ei ole määräyksiä arvonlisäveron soveltamisesta MMA:eilta peräisin olevien tavaroiden maahantuontiin. MMA:eiden assosiointia koskevassa erityisjärjestelyssä ei siten ole mitään erityisiä arvonlisäveroa koskevia sääntöjä.

31. Päätöksen 91/482/ETY nojalla on selvää, että tuotaessa MMA:eilta peräisin olevia tuotteita yhteisöön ne vapautetaan tulleista ja vaikutukseltaan vastaavista maksuista (101 artiklan 1 kohta). Lisäksi on selvää, että kyseistä vapautusta sovelletaan myös tuotteisiin, jotka eivät ole peräisin MMA:eilta mutta jotka ovat vapaassa vaihdannassa jossakin MMA:eista ja jotka jälleenviedään sellaisinaan yhteisöön, edellyttäen, että niistä on maksettu kyseisessä maassa tai kyseisellä alueella tullit tai vaikutukseltaan vastaavat maksut, jotka ovat samansuuruisia tai suurempia kuin yhteisössä.

32. Kumpaakaan vapautusta ei voida kuitenkaan soveltaa arvonlisäveroon, koska tämä verotuksellinen toimenpide ei ole tulli eikä myöskään vaikutukseltaan vastaava maksu. Yhteisöjen tuomioistuin on jo ottanut tähän kysymykseen kantaa asiassa Schul 15.5.1982 antamassaan tuomiossa. [15] Säännöksiin, jotka soveltuvat ainoastaan tulleihin tai vaikutukseltaan vastaaviin maksuihin, ei siis voida vedota analogisesti niiden ulottamiseksi arvonlisäveron kaltaiseen välilliseen veroon.

14 — Edellä mainittu asia Road Air, tuomion 34 kohta.

15 — Asia 15/81, Schul, tuomio 15.5.1982 (Kok. 1982, s. 1409, 21 kohta).

ii) *Kuudennen direktiivin mukainen ja sen soveltamisalaan kuuluva "tavaroiden maahantuonti"*

33. Kuudennen direktiivin 3 ja 7 artiklan säännöksistä sekä perustamissopimuksen 227 artiklasta ilmenee, että kyseessä on lähtökohtaisesti arvonlisäveron kannalta tavaran maahantuonti (eli sen "saapuminen yhteisön alueelle"), kun se tuodaan jostakin MMA:eista. Tälle kannalle on kaksi selvää perustelua.

34. Ensinnäkään MMA eivät ole osa "jäsenvaltion aluetta" tai "maan aluetta" kuudennen direktiivin 7 artiklassa tarkoitetulla tavalla. Tämän artiklan 1 kohdassa oleva viittaus saman artiklan 2 ja 3 kohtaan osoittaa, että käsite "maan alue" on perustamissopimuksen 227 artiklassa kunkin jäsenvaltion osalta määritelty alue, eikä tässä viimeksi mainitussa artiklassa määrätä, että perustamissopimusta voitaisiin soveltaa MMA:iin, vaan siinä määrätään sitä vastoin, että niihin sovelletaan assosiointia koskevaa erityisjärjestelyä, johon olen jo edellä viitannut.

35. Toiseksi kuudennen direktiivin alueellinen soveltamisala ei ole sama kuin kunkin maan tai jäsenvaltion koko "alue", koska jäsenvaltioiden määrätyt alueet, [16] joilla — toisin kuin MMA:eilla — perustamissopimusta sovelletaan tapauksesta riippuen kokonaan tai osittain, eivät myöskään ole kuudennessa direktiivissä tarkoitettua "maan aluetta". [17]

36. Tämän vuoksi kuudennen direktiivin perusteella MMA:eilta peräisin olevien tavaroiden saapumisia ei voida pitää yhteisön sisäisinä toimenpiteinä, vaan ne ovat todellista maahantuontia. Koska nämä viimeksi mainitut maat ja alueet eivät kuulu yhteisön tullialueeseen eivätkä myöskään perustamissopimuksen soveltamisalaan — lukuun ottamatta 226 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua assosiointia koskevaa erityisjärjestelyä — ne eivät ole arvonlisäverotuksen kannalta "jäsenvaltion aluetta".

37. Tämä päätelmä on lisäksi kuudennen direktiivin tavoitteen mukainen. Jos jopa määrättyjä jäsenvaltioiden alueita, joihin lähtökohtaisesti sovelletaan perustamissopimusta, pidetään arvonlisäverotuksessa "kolmansina

16 — Tällainen tilanne on Saksan liittotasavallassa Helgolandin saaren ja Büsingenin alueen osalta; Espanjan kuningaskunnassa Ceutan, Melillan ja Kanariansaarten osalta; Italian tasavallassa Livignon, Campione d'Italian ja Luganonjärven Italialle kuuluvien vesialueiden osalta; Ranskan tasavallassa merentakaisten departementtien osalta ja Helleenien tasavallassa Athos-vuoren osalta.

17 — Tämän soveltamisalan ulkopuolelle jättämisen peruste on ilmaistu edellä mainitun direktiivin 92/111/ETY perustelukappaleissa seuraavasti: "— — yhteisen liikevaihtoverojärjestelmän tasapuolisuuden turvaamiseksi tavaroiden alkuperän osalta kolmannen alueen käsitettä ja tavaran tuonnin määritelmää olisi täydennettävä; tiettyjä yhteisön tullialueeseen kuuluvia alueita pidetään kolmansina alueina yhteisen arvonlisäverojärjestelmän soveltamisessa; jäsenvaltioiden ja näiden alueiden väliseen kauppaan sovelletaan siksi samoja arvonlisäverotuksen periaatteita kuin yhteisön ja kolmansien maiden välisissä liiketoimissa — — ".

alueina", näin on sitä suuremmalla syyllä oltava MMA:eiden osalta, joilla on kyseisiin alueisiin nähden vähemmän liittymäkohtia perustamissopimukseen.

38. Sekä komissio, Ranskan ja Alankomaiden hallitukset että kansallinen tuomioistuin päätyvät samaan lopputulokseen. [18] Myös pääasian valittajan on ollut myönnettävä, että kuudennen direktiivin 7 artiklalla voidaan lähtökohtaisesti perustella arvonlisäveron kantaminen kyseisestä maahantuonnista. Vaikka valittaja vastustaakin yhteisöjen tuomioistuimelle esittämissään huomautuksissa kyseistä arvonlisäveron kantamista, se ei kuitenkaan vastusta sitä sillä perusteella, ettei MMA:eilta peräisin olevan tai siellä vapaassa vaihdannassa olleen aluksen saapumista Alankomaihin olisi pidettävä maahantuontina, vaan aivan muusta syystä: valittajan mielestä alus ei tässä tapauksessa ollut perustamissopimuksen 9 ja 10 artiklassa asetetut edellytykset täyttävä tavara.

39. Kansallinen tuomioistuin ei ole tuonut esille tätä jo edellä mainitsemaani ongelmaa, [19] eikä yhteisöjen tuomioistuin mielestäni voi käsitellä sitä sellaisenaan. Kansallinen tuomioistuin on yhtäältä pitänyt toteen näytettynä seikkana sitä, että alus on peräisin yhteisön ulkopuolelta, ja nimenomaisesti hylännyt valittajan tältä osin esittämät perustelut. [20] Toisaalta se, että kansallinen tuomioistuin on esittänyt riittämättömästi tosiseikkoja siitä, mikä oikeudellinen asema aluksella on ollut vuosien varrella, estäisi yhteisöjen tuomioistuinta lausumasta asiasta varmuudella.

40. Valittaja esittää huomautuksissaan pääasiallisena perustelunaan, että koska alus on valmistettu Alankomaissa, se on peräisin yhdestä jäsenvaltiosta eikä se ole missään vaiheessa menettänyt tätä ominaisuuttaan, minkä vuoksi ei voida katsoa, että se olisi maahantuotu. Ennakkoratkaisupyynnössä lähdetään juuri päinvastaisesta kannasta. Esillä on nyt useita tunnettuja tosiseikkoja (aluksen poistuminen yhteisön tullialueelta, sen myyminen Bahamasaarilla toimivalle yhtiölle jne.) ja toisaalta muita seikkoja, jotka eivät ilmene asiakirjoista. Näiden kaikkien seikkojen oikeudellinen luonnehdinta sovellettavien säännösten [21] valossa kuuluu kansalliselle tuo-

18 — "Hoge Raad katsoo Gerechtshofin tavoin, että Alankomaiden Antillien aluetta ei voida pitää 'jäsenvaltion alueena' kuudennen direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa sekä EY:n perustamissopimuksen 227 artiklassa tarkoitetulla tavalla ja ettei sitä voida myöskään rinnastaa jäsenvaltion alueeseen EY:n perustamissopimuksen 132 artiklan 1 kohdan nojalla liikevaihtoveron kantamisen osalta, jos tältä osin ei ole toteutettu täytäntöönpanotoimenpiteitä."

19 — Ks. edellä 10 ja 11 kohta.

20 — Ks. ennakkoratkaisupyynnön 3.3. kohta, joka koskee "kassaatiovalituksessa esitettyjen perusteiden arviointia".

21 — Mm. yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1) 4 artiklan 8 kohta, jossa säädetään seuraavaa: "— — yhteisötavarat menettävät tämän tullioikeudellisen aseman, kun ne tosiasiallisesti viedään yhteisön tullialueelta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 163 ja 164 artiklan soveltamista".

mioistuimelle eikä ennakkoratkaisupyyntöä käsittelevälle yhteisöjen tuomioistuimelle.

41. Sama koskee valittajan toissijaisesti esittämiä kahta väitettä, joista ensimmäisen mukaan alus on jo täyttänyt perustamissopimuksen 10 artiklan edellytykset ja toisen mukaan edellä mainitun päätöksen 91/482/ETY 101 artiklan 2 kohtaa voidaan soveltaa analogisesti.

42. Ensimmäisen väitteen osalta riittää, kun todetaan, että asiassa ei ole esitetty mitään sellaista, jonka perusteella voitaisiin katsoa aluksen olleen vapaassa vaihdannassa jossakin jäsenvaltiossa jo ennen sen maahantuontia Alankomaihin.

43. Päätöksen 91/482/ETY 101 artiklan 2 kohdan analogisesta soveltamisesta (jonka perusteella tuotaessa tavara yhteisöön maksettavat tullit voidaan vähentää niistä tulleista, jotka on aikaisemmin maksettu jossakin MMA:eista ennen tavaran jälleenvientiä yhteisöön) olen jo todennut, että tulleilla — tai vaikutukseltaan vastaavilla maksuilla — ja arvonlisäverolla eivät ole samat soveltamisedellytykset, mikä estää kaiken analogisen soveltamisen. [22]

44. Korostan joka tapauksessa, että kansallinen tuomioistuin ei ole tuonut esille yhtäkään näistä kysymyksistä, jotka koskevat maahantuodun tavaran alkuperää tai sellaisen arvonlisäveroa vastaavan hypoteettisen veron mahdollista vähentämistä, joka saattaisi olla voimassa Alankomaiden Antilleilla ja jota olisi sovellettu kyseiseen tavaraan. Katson sen vuoksi, että yhteisöjen tuomioistuimen pitäisi vastata ennakkoratkaisukysymykseen ainoastaan sen sanamuodon mukaisessa laajuudessa.

22 — Valittaja vetoaa kantansa tueksi yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 47/84, Schul, 21.5.1985 antamaan tuomioon (Kok. 1985, s. 1491), mutta kyseinen tuomio koski eri ongelmaa ja lisäksi ajanjaksoa ennen arvonlisäverojärjestelmän muuttamista yhteisön sisäisessä kaupassa: asiassa oli ratkaistava, että kun yksityishenkilö oli tuonut jäsenvaltioon toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevan tavaran, oliko hänen vientivaltiossa maksamansa arvonlisävero sisällytettävä arvonlisäveron perusteeseen vai ei.

Ratkaisuehdotus

45. Ehdotan näin ollen, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa Alankomaiden Hoge Raadin esittämään ennakkoratkaisukysymykseen seuraavalla tavalla:

Sellaisen tavaran saapumista Alankomaihin, joka on ollut Alankomaiden Antilleilla vapaassa vaihdannassa ja joka ei täytä perustamissopimuksen 9 ja 10 artiklan edellytyksiä, on pidettävä sen saapumisena yhteisön alueelle ja siten jäsenvaltioiden liikevaihtoverojärjestelmän yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 7 artiklassa tarkoitettuna tavaran maahantuontina.